

XIX TAVALINE PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine Tr18 ,6-9).

Lugemine Saalomoni tarkuseraamatust:

See öö, mil lapsukesed hukka saadeti, kuid üks neist pääses, oli meie isadele ette kuulutatud, et nad oleksid julged ja teaksid seda, mis neile oli töötatud. Aga rahvas ootas ju õigete pääsemist ja vaenlaste hukku, sest millega sa vaenlast karistasid, sellesamaga ülendasid sa meid, keda sa oled kutsunud. Heade pühad lapsed töid salaja oma ohvrid ja määrasid jumaliku seadusega üksmeelselt kindlaks, et pühad peavad jagama ühtmoodi nii hüvesid kui ohte, kui nad juba kord isade kiituselaule on laulnud.
See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps33 , 1.12 18-19 20.22 R:12)

R: Õnnis on rahvas, kelle Jumal on ära valinud.

Hõisake Issandas, teie õiged,
vagadel on kohane laulda kiituselaulu.
Õnnis on rahvas, kelle Jumal on Issand,
rahvus, kelle tema on endale pärisosaks valinud.

R:

Vaata, Issanda silm on kõigi nende üle,
kes teda kardavad ja ootavad tema heldust,
et ta vabastaks nende hinge surma küüsisist
ja hoiaks nad elus näljaajal.

R:

Meie hing loodab Issanda peale,
tema on meie kilp ja abimees.
Olgu sinu halastus, Issand, meie üle,
sest me ootame sind pikisilmi.

R:

(Teine lugemine He11 ,1-2. 8-19 lüh. <<<11,1-2.8-12)

Lugemine kirjast Heebrealastele:

Usk on kindel usaldus selle vastu, mida loodetakse. Veendumus selles, mida ei nähta. Ja usu pärast jäi Aabraham kuulekaks, kui teda kutsuti minema sinna maale, mille ta pidi pärisosaks saama. Ja ta läks teele, ilma et ta oleks teadnud, kuhu ta läheb. Usu pärast asus ta elama töötatud maale, otsekui võõrale maale. Seal elas ta telkides ühes Iisaki ja Jaakobiga, kes olid sama töötuse kaaspärijad. Sest ta ootas tugevate alusmüüridega linna, mille ehituse meister ja ehitaja on Jumal. Usu läbi sai Saara väe suguvõsa rajamiseks, hoolimata oma kõrgest east, sest ta pidas ustavaks teda, kes ta oli töötuse andnud. Sellepärast sündiski ühestainsast, pealgi raugenud jõuga, mehest palju - nii palju nagu tähti taevas, äralugematul hulgal nagu liiva mere ääres. Ometi surid nad kõik, ilma et töötused oleksid täide läinud. Nad nägid ja tervitasid neid töötusi üksnes kaugelt ning tunnistasid end olevat maa peal "võõrad ja majalised". Kuid kes nii räägivad, annavad mõista, et nad otsivad kodumaad suure hoolega. Kui neil oleks olnud meeles see maa, kust nad teele läksid, siis oli neil küllalt aega selleks, et tagasi pöörduda. Aga nüüd ihkavad nad paremat, see on taevast kodumaad. Sellepärast pole Jumalal häbi lasta end hüüda nende Jumalaks, sest tema on nende linna valmistanud. Usu pärast on Aabraham, siis kui teda proovile pandi, viinud ohverdada Iisaki - oma ainusündinu, kellest oli töötatud. Kelle kohta oli öeldud: "Sinu sugu saab Iisakist alguse". Oli tal ju kindel lootus selle peale, et Jumal võib tema poja ka surnuist üles äratada. Sellepärast ta saigi Iisaki tagasi, ning see on ettetähtsuseks.
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Lk 21,36)

Halleluuja. Olge alati valvel ja palvetage,
et te võiksite astuda inimese Poja ette. Halleluuja.

(Evangeelium Lk12 ,32-48)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Jeesus ütles oma jüngritele: "Ära kardada, sa väikene karjake, sinu Isa annab kuningriigi hea meelega sinu kätte. Müüge ära, mis teil on, ja andke see almusteks. Tehke endale kukrud, mis ei kulu, ja muretsege endale taevane varandus, mis ei kahane - mida varas ei leia ega koi ei riku. Sest kus on teie aare, seal on ka teie süda. Teie niuded olgu võõtatud ja teie lambid põlegu. Olge inimeste sarnased, kes ootavad oma isandat pulmapeolt koju, et kui ta tulles koputab, võiksid nad talle kohe avada. Õndsad on need sulased, keda isand tulles valvamas leiab. Tõesti ma ütlen teile: ta võõtab ennast, paneb nad lauda istuma ning tuleb ja teenib neid. Ja tulgu ta teisel või kolmandal öövalvekorral - kui ta leiab nad valvamas, siis õndsad on need sulased. Mõtelge sellele: kui peremees teaks, missugusel tunnil varas tuleb, siis ta ei laseks oma kotta sisse murda. Olge siis teiegi valmis, sest inimese Poeg tuleb tunnil, mil te ei oska arvata."

Aga Peetrus ütles: "Issand, kas sa räägid seda mõistujuttu meile või kõikidele?"
Ja Issand ütles: "Kes on siis ustav ja mõistlik majapidaja, kelle isand paneb andma oma pererahvale õigel ajal kõike, mis neil eluks vaja? Õnnis on sulane, kelle isand tulles leiab tööd tegemas. Tõesti ma ütlen teile, ta paneb tema valitsejaks kõige oma vara üle. Aga kui see sulane mõtleb oma südames: "Mu isand jääb kauaks ära," ja hakkab peksma sulaspõisse ja teenijatüdrukuid; kui ta sööb ja joob pidutsedes ning purjutab. Siis tuleb selle sulase isand päeval, mil ta ei oota, ja tunnil, mida ta ei tea, ning laseb ta tükkideks raiuda ja määrab ta uskmata sekka. See sulane, kes teadis oma isanda tahtmist, kuid ei valmistanud ennast ega teinud oma isanda tahtmise järgi, saab palju hoope. Kes aga oma isanda tahtmist ei teadnud, kuid tegi mis karistust väärt, see saab vähe hoope. Igaühelt, kellele on palju antud, sellelt nõutakse palju tagasi, ja kelle hoolde on palju usaldatud, selle käest nõutakse veel rohkem."
See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, autojuhtimine võib vahel tunduda pelgalt arvutimänguna. Esiklaas tundub ekraanina ja juhtimisseadmed on nagu mängupult - nii tekibki mulje, et kui nüüd õnnetus juhtuks, siis jookseb tulikirjas üle esiklaasi: "Game over", mäng on lõppenud. Alles siis, kui tuleb trahviteade kiiruse ületamise eest, või veel hullem, kui meid pärast avariid autovrakist välja lõigatakse, saab selgeks, et autojuhtimine pole mingisugune mäng, vaid karm tõsielu.

Kuid vahel toovad alles meie tegude tagajärjed meid tagasi elureaalsusse, ja siis tuleb meelde, kuidas meie ülbus kasvas ning hirm ohu ja karistuse ees ei talitsenud enam käitumist. Kuni reaalse õnnetuseni oli meil oma õnnetuseks lihtsalt liiga palju õnne, et me kuidagi pehmemalt vahele ei jäänud. Me loeme patutunnistuse.

Jutlus

Olge siis teiegi valmis, olge valvsad! Need Jeesuse sõnad kõlavad kui midagi õiget ja head, armsad õed ja vennad. Kuid inimese tähelepanul ja valvsusel on piirid. Kui peremees teaks, missugusel tunnil varas tuleb, siis ta ei laseks oma kotta sisse murda. Kuidas suudaks keegi olla sedavõrd valvas, et vargale ei jääks mingit võimalust? Millalgi peab inimene ju magama, ning parimagi tahtmise juures pole võimalik täiesti välistada, et sisse murtakse - kui mitte korterisse, siis autosse, garaa⁸₄i või suvilasse.

Niisamuti pole võimalik õnnetusi alati vältida. Õnnetud kokkusattumused, inimlikud vead ja materjali väsimine tulevad sageli ette, ja siin oleme me kõik juhu ja tõenäosuse armul.

Seetõttu võib arvata, et evangeelium räägib meile pigem moraalsest valvsusest, mis allub meie mõistuse kontrollile, mille eest suudame vastutada ja mis on määratud hoidma ära igavesse hukatusse minemist.

Aga ka usu ja kõlbelisuse valvamine pole alati lihtne. Nagu apostel Paulus usu kohta ütleb: "Usk on kindel usaldus selle vastu, mida loodetakse. Veendumus selles, mida ei nähta." Kuidas saab olla veendunud, kui ei näe? Näiteks kui me põgeneme näljase lõvi eest, siis on tundmatus kohas vettehüppamisel täiesti mõtet, sest ellujäämine on seal tõenäolisem kui lõvi hammaste vahele sattudes. Aga lausa veendunud olla, et me vette hüpatas oma kaela murra, pole küll kahjuks võimalik.

Parimagi tahtmise juures võib igaüks teha ka valeotsuseid, mida ei unustata. Toon siin ajalooliseks näiteks hispaania inkvisitsiooni. XV sajandi Hispaania kristlased pidasid sõda Euroopasse tunginud mauride vastu. Sõjaolukorras seadis usuline teisitimõtlemine ohtu oma, kristliku kultuuri püsijäämise selles piirkonnas. Sellepärast võib mõista, et neil aegadel peeti teisitimõtlejate tagakiusamist väiksemaks kurjaks kui kogukonna lõhestumist usutülide läbi, mis oleks andnud halastamatule välisvaenlasele strateegilised eelised. Oma kaasajal suutsid aga esimesed inkvisiitorid vaevalt ette kujutada, et nende organisatsiooni nimest saab kord söimusõna, ja kirikul tuleb nende tegude pärast hilisematel aegadel kõrget hinda maksta. Tõele au andes jõudis inkvisitsioon oma arengus ise arusaamiseni, et nende meetodid on liialt avatud kuritarvitustele, ja lõpetas sisuliselt ise oma tegevuse. Aga kes teab - kui inkvisitsiooni poleks olnud, ja üksmeelse kaitsetahte asemel oleks valitsenud liberalistlik vabadus, siis võibolla peaksime meie praegu oma jumalateenistust algkristlaste moodi pöranda all.

Armsad õed ja vennad, põhimõte "tõel on kõik õigused, valel pole mingeid õigusi" osutub demagoogiaks kohe, kui me küsime, kellel on õigus määrata, mis on õige ja kes on vale. Pühakiri on mitmeti tõlgendatav, aga kriisiolukorras käitumiseks vajame üksmeelt. Ohu eiramine ei ole lahendus, ja õnnetuse tagajärgede kõrvaldamiseks peab keegi otsustama, millest alustada, mis on hetkel kõige tähtsam - nii hästi või halvasti kui ta oskab.

Jumal ei saa ju inimeselt rohkem nõuda kui inimene suudab. Aga nagu see tänases evangeeliumis seisab, saab hoope ka see sulane, kes ei teadnud oma isanda tahet. Sest paljutki peame suutma aimata omaenda kogemuse põhjal, ilma et keegi peaks meile otsesõnu käske jagama.

Ka eksival südametunnistusel on õigus, kui ta ei otsi omakasu, vaid lahendust kogu ühiskonna probleemidele. Kellele on palju antud, sellelt nõutakse palju: nõutakse ka arengut, tehtud vigade parandamist. Ja kui kellelegi on usaldatud teiste inimeste juhtimine, olgu see siis riigitasandil või väikese perekonna või ettevõtte peana, siis temalt nõutakse veel rohkem. Selleks peame kogu aeg valmis olema. Aamen.